

Є й третя версія – про випадкову смерть Дракули. Дуже докладно описана загибель Влада в «Сказанні про Дракулу Воеводу». За цією версією Влад був вбитий під час однієї із сутичок з турками, власними ж воїнами, які прийняли його за ворога оскільки він, як завжди, під час бою був одягнений по-турецьки [14].

Аналіз цих версій приводить до висновку, що скоріш за все Влад був вбитий дружинниками волоських боярів, які були протурецької орієнтації, і сталося це під час однієї із битв з турками.

Отже, дуже ймовірно, що Влад Цепеш насправді не був ніяким страховиськом із пекла, а тим більше кровожерливим вампіром. У його політиці простежується певна жорстокість, але це тому, що він, як більшість тогочасних правителів, намагався зміцнити свою владу. Саме за його правління Волощина досягла певної соціально-економічної та політичної стабілізації, покращила відносини із сусідніми країнами. Влад був одним із тих, хто рішуче діяв у вирішенні проблем країни. Він досить благородно і мужньо захищав кордони своєї держави від турецьких поневолювачів, у той час, коли більшість сусідів відмовилися надати допомогу. Треба відзначити, що Влад Цепеш користувався підтримкою самого папи римського, який надавав матеріальну допомогу проти турецької загрози і який допоміг Владу вийти на волю із в'язниці.

Тож Дракула став своєрідним захисником кордонів європейських держав. Але через те, що основна увага була спрямована на зовнішньо-політичний курс, Влад не зміг повністю усунути внутрішню опозицію. Через це його влада була хиткою, йому постійно протидіяла боярська знать, а тут ще й сусідні країни прагнули захопити волоський трон, навіть близький друг, молдавський господар Стефан Великий, відвернувся від нього. Цепеш опинився в колі ворогів, які хотіли його смерті, чого і домоглися. Так закінчилося правління однієї з найбільш таємничих особистостей в історії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Артаманова Е. Легенда о «Великом изверге»: [Влад Дракула] // Наука и жизнь. – 2005. №2. – С. 92–97.
2. Балух В. О. Історія середніх віків: У 2-х Т. – Т. 2 Високе і пізнє Середньовіччя курс лекцій / В. О. Балух, В. П. Коцур. – Чернівці: ТОВ «Наші книги». – 2010. – 616 с. – іл., карти.
3. Гловацький А. Влад Цепеш: політичний портрет // Студентський науковий вісник ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль. – 2010. – Вип. 24. – С. 94 – 96.
4. Записки янычара [текст] / Написаны Константином Михайловичем из Островицы: введ., пер. и коммент. А. И. Рогова; отв. Ред. В. Д. Коралюк. – М.: Наука. – 1978. – 136 с.
5. История Валахии и Молдавии. История Румынии. Дракула. Подлинная история Влада Цепеша / Сост. : А. Р. Андреев, С. А. Шумов. – М.: Альтернатива-Евролинц. – 2003. – 320 с., ил.
6. Лурье Я. С. Повесть о Дракуле / Я. С. Лурье. – М. – 1964.
7. Семенова Л. Е. Княжества Валахия и Молдавия. Конец XIV – начало XIX в. (Очерки внешнеполитической истории) / Л. Е. Семенова. – М.: Индрик. – 2006. – 432 с., ил.
8. Поп И.-А. История Румынии / И.-А. Поп, И. Болован и др. Пер. с рум. – М.: Издательство «Весь мир». – 2005. – 680 с.
9. Яцимирский А. И. Повесть о мутьянском воеводе Дракуле в исследовании румынского ученого. Отзвѣ о книге: I. Bogdan. Vlad Tepesh. Bucuresti. – 1896.
10. http://x-files.org.ua/articles.php?article_id=2305&rowstart=1
11. <http://etxea.narod.ru/html/dracula/biogr1.html>
12. <http://etxea.narod.ru/html/dracula/sources.html>
13. <http://drakula.org/library/mihai/index.shtml>
14. <http://www.vostlit.info/Texts/rus/Janicar/rametext2.htm>

Прийдун С.

Науковий керівник – доц. Гонтар Т. М.

ПОЛІТИЧНА БІОГРАФІЯ ІГНАЦІЯ ЛОЙОЛИ

Постать Ігнація Лойоли є однією з найзагадковіших і спірних в добу середньовіччя, адже його діяльність мала величезне значення, та навіть сьогодні число членів «Товариства Ісуса Христа» налічує близько двадцяти тисячі в 127 країнах світу.

Метою даної статті є аналіз наукових та біографічних свідчень про Ігнація Лойолу і створення на їх основі цілісного політичного портрета, який допоміг би сформуванню нинішнього ставлення до суперечливої історичної особи XVI ст.

Безперечно, постать Ігнація Лойоли викликала цікавість у дослідників вже давно, але й сьогодні є багато суперечливих біографічних свідчень. Звичайно, біографія Лойоли розглядається в контексті історії ордену єзуїтів, вони нерозривно пов'язані. Єзуїтські дослідники, такі як П. Рібаденейра гіперболізують роль Лойоли, стверджуючи, що ідея створення ордену в нього була з самого народження. Інші історики гостро критикують діяльність ордену, наприклад Т. Грізінгер в своїй книзі 1868 р. «Иезуиты. Полная история их явных и тайных деяний»[1]. Крім того детально біографію та діяльність Ігнація Лойоли подає Генріх Бемер в своїй праці «Иезуиты»[2], та А. Биков «Ігнатій Лойола» [3].

Цікаво, що немає єдиної думки навіть про рік народження майбутнього засновника, домінує думка, що це 1491 р. Але історик Генріх Бемер в своїй праці, присвяченій єзуїтами, стверджує, що точна дата народження Лойоли невідома, але це десь між 1491–1495 рр. Такі спори пояснюються відсутністю джерел, адже вперше з ім'ям Лойоли ми зустрічаємось аж в 1515 р., коли в Пампелуні (Наварра), єпископський суддя і представник коррегідора (глави світської влади) сперечались між собою через молодого лицаря, який видавав себе за духовну особу. Ім'я цього лицаря – Don Inigo Lopez de Recalde de Onaz y de Loyola [2, с. 104].

Ігнацій Лойола

Походив Ігнацій Лойола зі знатного дворянського роду, батько його, Бельтрам де Лойола, володів двома родовими замками – Лойола та Онье. Незважаючи на це, сім'я жила небагато, в них було 13 дітей, Ігнацій був наймолодшим. Цікаво, що біографи-єзуїти до життєпису Лойоли додають той факт, що його мати Маріна Соне, намагаючись наслідувати Богородицю, новонароджену дитину поклала у хліві в ясла. В ранньому дитинстві Лойола виявив неабиякі здібності до навчання, але батьки не навчали його нічому окрім читання і письма рідною мовою, проте його дядько навчив його мистецтву фехтування і верховій їзді, а також грі на мандоліні [1, с. 4–5].

Коли Ігнацію виповнилось 14 років його відправили пажем до двору Фердинанда і Ізабелли. Чому це сталося – у істориків немає єдиної думки: одні стверджують, що в 14 років він осиротів і старший брат відправив його з дому, а дослідник Генріх Бемер

стверджує, що сам батько відправив його служити пажем [2, с. 105].

При дворі Ігнацій навчився добрим манерам, вів активне світське життя і став популярним кавалером. Досягнувши повноліття, він розпочав військову службу і за сприяння далекого родича дона Антоніо Манрікес, герцога де-Нахера, став офіцером. Крім фізичної підготовки молодий Лойола витрачав багато часу на вивчення теоретичних основ військового мистецтва, досягнувши чину капітана, Ігнацій прагнув прославити себе і свій рід [2, с. 105].

В травні 1521 р. йому випала така можливість, французька армія перейшла Піренеї. Раптовість удару була такою великою, що іспанцям прийшлося відступати зі всієї території Наварри. І лише в цитаделі Памплони залишився невеликий гарнізон, яким командував Ігнацій де Лойола, він категорично виступив проти капітуляції і закликав до оборони. Командувач французькими військами маршал Андре де Фуа 21 травня розпочав штурм фортеці, в ході якого уламком стіни Лойолі було поранено ліву ногу, а ядро роздробило праву. Іспанці припинили чинити опір, але французький командувач був людиною шляхетною, тому наказав своєму особистому хірургу оглянути пораненого Ігнація, і вже через два тижні його відпустили без викупу [2, с. 105–107].

Через гори Лойолу доправили додому, проте з'ясувалось, що нога зрослась неправильно і стала коротшою, її знову ламали, намагаючись правильно скласти. Потім її розтягували, аби подолати різницю у довжині. При цих страшних муках Ігнацій Лойола тримався стійко, проте

щось змінилось у його душі. Він розумів, що повернутись до колишньої слави військового і ролі улюбленця жінок йому не вдасться [3, с. 303].

Не маючи можливості встати з ліжка, Ігнацій просив подати йому для читання лицарські романи, але таких не знайшлося, замість них, йому подали збірник легенд про святих (*Flos sanctorum*) і «Життя Христа» Лудольфа Саксонського. Він уважно читав ці книги і розумів, що якщо не може бути вояком, то може стати святим і бути духовним воїном, захищаючи християнську віру. Саме під впливом важких поранень та читанням релігійних книг відбувається зміна світогляду Лойоли: від розгульного життя лицаря з його гедонізмом – крайнього аскетизму та фанатизму [1, с. 6-7].

Вже в березні 1522 р. Ігнацій покидає батьківський дім з чітко усвідомленою метою – захищати християнську віру та навертати до неї мусульман та євреїв. Прибувши до одного з найсвятіших місць в Каталонії – Монтсеррату, Лойола вирішив посвятити себе в лицарі святої Діви Марії. Генріх Бемер так описує посвяту Лойоли: «...вечором 24 березня, він зняв свої лицарські обладунки, одягнув одяг простолюдина, повісив свою шпагу та кинджал біля престолу Богоматері, закрився в церкві. Цілу ніч, стоячи чи на колінах, він провів перед образом чудотворної ікони в молитві і покаянні...» [2, с. 110–111].

Відбувши посвяту Лойола мав на меті відправитись в Єрусалим, аби розпочати роботу серед невірних, але розпочалася чума, тому він змушений зупинитись в Манрезі в домініканському монастирі. Цей період життя був дуже важким, Ігнацій перейшов до аскетичного способу життя, просив милостиню, не стриг волосся, навіть займався самобичуванням, постійно постив, доводячи свій організм до повного виснаження. Часто мав сумніви стосовно можливості досягнення мети, були навіть думки покінчити життя самогубством, але все ж Лойола вийшов з цього стану ще стійкішим і більш ревним релігійним фанатиком [1, с. 9–10].

Долаючи різні перешкоди, в 1523 р. Ігнацій Лойола через Венецію добрався до Єрусалиму, але спершу хотів отримати дозвіл на місіонерську діяльність від місцевого священика францисканського ордену, але той побачивши, що Лойола не обізнаний в мовах і в теології, заборонив йому проповідувати і змусив негайно відправлятися в Європу, де Ігнацій в 33 роки розпочав вивчення латині разом з дітьми. Після дворічного навчання в школі латинської мови, в 1526 р. він переселяється в Алкалу, де вивчає логіку, метафізику і богослов'я [3, с. 312–313].

У вільний від навчання час Лойола займався проповідуванням, що не могло сподобатись місцевому духовенству. Лойола був затриманий інквізицією, але згодом його відпустили, заборонивши проповідувати під страхом відлучення від церкви, доки він не вивчить богослов'я. Згодом він перейшов в інший відомий іспанський університет – Саламанку, але і тут його затримувала інквізиція. Лойола намагався знайти собі однодумців і заснувати товариство, але з різних причин йому це не вдалося. В 1528 р. він переселився в Париж, де і продовжив своє навчання і в 1532 р. отримав ступінь бакалавра, через рік – магістра [1, с. 18].

Перебуваючи у Франції, куди проникали протестантські ідеї, Лойола дізнався про виступ Мартіна Лютера і Цвінглі. Своєю новою метою він вважав боротьбу за святу католицьку церкву і протистояння протестантам. Саме тоді, як зазначає Теодор Грізінгер, Лойола розпочинає діяльність проти реформації. Перш за все, він почав доносити на всіх еретиків, видавав їхні зібрання і товариства, але переконався, що його дії нічого не змінювали. Він розумів, що потрібно створити таке знаряддя католицької церкви, яке б повернуло авторитет Ватикану. Як і раніше, Лойола робив спроби завербувати собі товаришів, але невдало. Проте скоро така можливість з'явилася, і першими, хто прийняв його ідею про духовне рицарство були Петро Лефевр, Франциск Ксаверія. Вже згодом, вони залучили до свого товариства Якова Лайнеса, Альфонса Сельмерона, Миколая Альфонса і Симона Родрігеса. Шестеро помічників склали ядро майбутнього ордену єзуїтів, Лойола і його товариші були першими сімома єзуїтами, хоча тоді вони себе так ще не називали [1, с. 22-23].

Цікаво, що сім перших єзуїтів вийшли з паризького університету, місця, яке згодом стало запеклим ворогом єзуїтської науки.

Спочатку товариство не вело активної роботи, це пов'язано з обережністю Лойоли, який намагався убезпечити своїх товаришів від арешту інквізиції. Лойола розумів, що потрібно

представити товариство до духовної присяги. Саме тому 15 серпня 1534 р. всі семеро перших єзуїтів зібралися в одному з підземель Монмартра, в якому за переказами 9 жовтня 1272 р. був замучений перший єпископ паризький святий Діонісій. Дослідник Грізінгер детально описав цей процес: «...Спочатку Лефевр, котрий єдиний з них мав священний сан, відправив мессу і потім причастив присутніх. Після цього Ігнацій Лойола встав перед вівтарем і поклявся на Євангелії жити в цнотливості, бідності і смиренні. Він клявся завжди як духовний рицар, боротися за Боже діло і посвятити життя на захист святої римської церкви і верховного глави – папи, і за поширення католицької віри серед невірних. За ним присягнули всі шестеро товаришів, вони цілий день пробули в підземеллі молячись. В кінці Лойола написав на вівтарі три великі букви «J. H. S.», що означали – Jesus Hominum Salvator – Ісус людей спаситель». Ці три слова стали девізом нового ордену і означав, що його члени хочуть бути «Слугами Спасителя Ісуса» [1, с. 24-25].

Після створення товариства, в 1535 р. Лойола вирушив до Іспанії, щоб поправити своє здоров'я і вирішити деякі справи Лайнеса і Сальмерона, котрі хотіли самі їхати в Іспанію, але Ігнацій побоявся їх відпускати, боячись, що вони вже не повернуться. Домовилися всі зустрітись у Венеції 1537 р. Проте така поїздка мала й інші причини, через які Лойола погодився припинити діяльність товариства аж на півроку. Історик Биков висунув думку, що будучи в Парижі, Ігнацій Лойола дізнався про свою частину спадщини, тому мусів вирушити для поладження питань з братами – ймовірними спадкоємцями. Повернувшись на Батьківщину, він не жив в рідному домі, а жив по лікарнях, займаючись збором милостині і проповідуючи. Після вирішення всіх своїх справ Ігнацій вирушив до Венеції, де 8 січня 1537 р. зустрівся з товаришами, які привели ще трьох нових братів, готових служити ідеям Лойоли [3, с. 318-319].

Вже в 1537 р. Лойола відправляє посланців до папи Павла III, який схвалив намір єзуїтів відправитись в Єрусалим, навіть дав дозвіл на висвячення всіх членів товариства і подарував 60 червінців [1, с. 29]. Потрібно зазначити про досить складне становище католицької церкви на початку XVI ст., яка не могла оговтатись від ударів завданих Лютером, Цвінглі та Кальвіном, тому така ініціативність Ігнація Лойоли, звичайно, була вигідною папському престолу.

По закінченні зими поїздки в Єрусалим єзуїтам знову завадила війна між Венецією і Османською імперією. Лойола використав цей час на проповіді та благодійність, пізніше він говорив, що війна між Венецією і турками відбулась для того, щоб єзуїти залишилися в Римі і рятували папство. Саме в цей час Лойола усвідомлює, що невелика група проповідників не врятує Ватикан, потрібно створити чисельне товариство з чітко визначеними правилами та статутом. Для цього було потрібно затвердження папи.

Ігнацій є автором праці «Духовні вправи», в якій виклав основи єзуїтської системи виховання, основна мета якої – виховати покійного та ревного релігійного захисника католицької церкви, для якого папа і духовенство є найвищим ідеалом у житті [7, с. 226-227].

Характерним для даного періоду було те, що Ігнацій намагався здобути якомога більше покровителів, один з них, професор Ортис представив Ігнація Лойолу Павлу III. Папа прийняв пропозицію створити товариство для боротьби з ересю і дозволив Лойолі проповідувати в Римі у всіх церквах. В 1538 р. засновник товариства збирає всіх членів в Римі для того, щоб створити статут майбутнього ордену, але тут виникли певні труднощі, які вирішив вище згаданий професор Ортис та кардинали Кантаріні і Караффа, тому статут братства не можна вважати твором виключно Лойоли [4, с. 25].

Звичайно, така активність єзуїтів в Римі викликала невдоволення місцевого духовенства та монахів, особливо ворогами єзуїтів стали августинці і домініканці, які перебували в складному становищі через реформацію. Тому вони поширювали різноманітні чутки, що Лойола – це прихильник Лютера і т. п. Відповідно єзуїти були притягнені до відповідальності перед інквізицією, але Лойола зумів з гідністю довести свою правоту і принизити своїх опонентів. Продовжуючи активну діяльність, Лойола зайнявся наверненням євреїв у християнство, він виклопотав у папи заборону лікарям лікувати євреїв, доки ті не приймуть християнство [1, с. 30].

Щоб реабілітувати Рим, який Лютер назвав «вавилонською блудницею» через велику кількість повій, Ігнацій зібрав кошти серед знатних дам Риму на побудову монастиря для грішниць. За

короткий період часу було збудовано так звану «обитель св. Марії», але Лойола не перетворив її на справжній монастир, жінок не стригли і вони мали право покинути обитель в будь-який момент. Цікавим є те, що всіх дівчат сповідав сам Лойола і таким чином дізнався багато корисних йому речей, адже більшість з них були коханками знатних людей, в тому числі і духовного чину. Тим самим він утверджувався в Римі, адже ніхто не міг йому суперечити, бо крім здобутого авторитету він знав багато інтимних подробиць з життя високопоставлених осіб [1, с.34-35].

Зростання популярності Ігнація Лойоли дозволило йому в 1539 р. пред'явити статут братства Павлу III. Ознайомившись з текстом папа вигукнув: «*Digitus Dei est hic*» («Тут перст Божий»), але утвердити новий орден письмовою буллою відмовився, посилаючись на те, що потрібно зібрати раду кардиналів. Рада складалась з трьох кардиналів, і проблема полягала в тому, що одним з членів ради був кардинал Бартоломео Гвідіччіоні, відомий противник різних орденів. Гвідіччіоні посилався на рішення другого Ліонського собору (1274 р.), який заборонив затверджувати нові ордени. Тому Ігнацію довелося прикласти максимум зусиль, аби довести, що новий орден стане тим зняряддям, яке допоможе реабілітуватися католицькій церкві і повернути колишній авторитет. Таким чином, отримавши дозвіл ради, статут був затверджений папською буллою «*Regimini militantis ecclesie*» 27 вересня 1540 р. [5, с. 70].

Отже, колишньому іспанському ідальго вдалося досягнути того, чого він колись хотів – він став генералом, щоправда духовного ордену.

З утвердженням товариства змінився характер самого Лойоли, відтепер він повністю присвятив себе служінню своїй меті, поривав з минулим. Грізінгер зазначає, що він викидав у вогонь листи від рідних, навіть не читаючи їх [1, с. 49]. Такої ж відданості справі він вимагав від своїх товаришів, дуже не любив хвалькуватості, заставляв високомірних товаришів виконувати найпринизливішу роботу. Лойола перетворився на справжнього деспота і вимагав повного підкорення, будь-яке заперечення чи обговорення його розпоряджень не приймалися, він міг викликати будь-якого члена товариства в будь-який момент і той мав з'явитися негайно [6, с. 17-18].

Аналіз статуту ордену єзуїтів дозволяє зробити висновок, що члени цього товариства вважали себе особистою духовною гвардією папи римського, ставлячи його особу на рівні з Богом, адже основною тезою статуту є абсолютна покора та служіння папському престолу [8, с. 225].

Діяльність ордену була дуже вигідною католицькій церкві і стала елементом контрреформації. Єзуїти своїм фанатичним служінням та відданістю папі ставали прикладом для наслідування. Безперечно, така діяльність не могла залишитися не винагородженою, Павло III дарував Ігнацію церкви «Делла Страта» і «Святого Андрія», а також великі земельні наділи для спорудження житла для членів ордену. Але головне, – це розширення привілеїв ордену, в 1543 р. Павло III видав буллу «*Injunctum nobis*», яка дозволила приймати в орден стільки людей, скільки потрібно. Булла 1545 р. дозволила єзуїтам проповідувати, відправляти службу та прощати гріхи без дозволу місцевого духовенства. Тобто орден отримав такі права і привілеї, якими до тих пір не користувався жоден, таким чином орден єзуїтів перетворився на автономну одиницю католицької церкви, яка підкорялась лише своєму засновнику та генералу Ігнацію Лойолі, який докладав максимум зусиль до зростання могутності нового ордену [1, с. 51].

Важливим напрямом діяльності було збагачення ордену, Лойола і його товариші намагалися переконати якомога більше людей пожертвувати свої статки на «благі» діла, нерідко доходило до суду, і тоді Ігнацій користувався своїми великими зв'язками і вигравав різні судові процеси.

В 1546 р. у Франції було створено першу єзуїтську колегію для підготовки юнаків до служби католицькій церкві. Орден зростав і в міру свого зростання збільшувались і його привілеї. В 1549 р. папа видав нову буллу «*Magna charta*», яка наділила єзуїтів новими привілеями, а Лойола зробила абсолютним і єдиним керівником ордену, про що свідчить одна з статей, яка говорить, що всі члени ордену повинні сповідатися лише в самого Ігнація Лойоли. Наступники Павла III, Юлій III і Павло IV продовжували розширювати права ордену, адже завдяки його діяльності число католиків значно зросло, було завдано удару протестантам. Сам орден зріс до кільканадцяти тисяч [6, с. 12].

В 1556 р., Ігнацій Лойола відходить від активних дій, його здоров'я було підірване різними труднощами, і 31 липня генерал зранку помер на 65 році життя. Незважаючи на це, смерть виявилась несподіваною, адже за годину до смерті його оглядав лікар і не виявив нічого

небезпечно. За життя Лойола просив, щоб його тіло кинули на розтерзання звірям, бо земля не достойна прийняти його. Але 1 серпня, в суботу, його урочисто поховали в єзуїтській церкві Марії де Страдо. В 1609 р. папа Павло V визнав його блаженным, а в 1622 р. Григорій XV – святим [9].

Таким чином, діяльність Ігнація Лойоли є яскравим свідченням того, наскільки важливим для існування організації чи ордену є персональний чинник організатора та керівника. Цікаво, що ідея створення такої могутньої сили середньовіччя як орден єзуїтів виникає у його засновника випадково, після серйозних поранень та відсутності можливості продовжити військову кар'єру. Але іспанський ідальго зумів подолати всі перешкоди і реалізувати свою мрію, ставши генералом ордену єзуїтів. Адже Лойола, який є засновником ордену єзуїтів, не просто створив його, а й перетворив на провідну силу католицької церкви, яка зуміла протистояти реформації і завдати удару у відповідь. За життя засновника орден процвітав, після ж його смерті в ньому починають проводитися різні реформи, які призвели до послаблення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Грзингер Т. Иезуиты. Полная история их явных и тайных деяний / Теодор Грзингер. – СПб.: издание Маврикия Вольфа, 1868. - 351 с.
2. Бемер Г. Иезуиты / Генрих Бемер. – СПб.: Полигон, 1999. - 1248 с.
3. Быков А. Лойола // Жизнь замечательных людей. Будда. Конфуций. Саванарола. Торквемада. Лойола. – Спб.: ЛИО редактор, 1993. - 348 с.
4. Леруа М. Миф о иезуитах: от Бернже до Мишле / Мишель Леруа – М.: Языки славянской культуры, 2001. – 464 с.
5. Ролан Б. Сад. Фурье. Лойола / Барт Ролан. – М.: Праксис, 2007. – 256 с.
6. Великович Л. Н. Черная гвардия Ватикана / Лев Великович. – М.: Мысль, 1985. – 271 с.
7. И. Лойола. «Духовные упражнения» / История средних веков. Хрестоматия / Сост. Степанова В. Е., Шевеленко А. Я. – М.: Просвещение, 1969. – 270с.
8. «Устав ордена иезуитов» / История средних веков. Хрестоматия / Сост. Степанова В. Е., Шевеленко А. Я. – М.: Просвещение, 1969. – 270с.
9. Ігнатій Лойола [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.christusimperat.org/uk/node/16469>
10. Краткая биография Игнатия Лойола [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://aphorismlist.com/biography.php?page=loyola>
11. История Средних веков: в 2 т. Т. 2. Раннее новое время / Под. ред. С. П. Карпова. – М.: изд-во Моск. Ун-та, 2008. – 432 с.
12. История Средних веков: в 2 т. Т. 2. / Под. ред. С. Д. Сказкина. – М.:Высш. Школа, 1977. – 336 с.

Прийдун С.

Науковий керівник – доц. Григорук Н. А.

РОСІЯ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН: 1801-1812 РР.

Однією з основних зовнішніх функцій держави як такої є здійснення зовнішньополітичної діяльності, розвиток міжнародних відносин, з метою захисту свого суверенітету та національного інтересу. Адже від проведення вдалого зовнішньополітичного курсу залежить добробут та безпека держави.

Російська імперія у 1801 р. отримала нового імператора Олександра I Романова. Зміна верховного правителя призвели до змін в усіх сферах суспільного життя, в тому числі і в галузі міжнародних відносин.

Метою даної статті є висвітлення зовнішньополітичного курсу Російської імперії та її ролі у системі міжнародних відносин 1801–1812 рр.

Питанню зовнішньої політики Російської імперії присвячено чимало праць, зокрема «История внешней политики России» [1] – колективне видання істориків РАН. Важливі аспекти міжнародного становища подає Є. Тарле у своїй монографії присвяченій Наполеону [2]. М. Покровський у праці «Дипломатия и войны царской России» [3], висвітлює особливості функціонування російської дипломатичної служби.